

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **Marie Kratochvílová**, se sídlem nám. T. G. Masaryka 151, Horní Cerekev, zast. JUDr. Vitem Hrnčíříkem, Ph.D., LL.M, advokátem se sídlem Šrobárova 2002/40, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2021, č. j. 14 A 75/2020-55,

t a k t o :

Věc se postupuje k rozhodnutí rozšířenému senátu.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2020, č. j. 40596/2019-MZE-14113, jímž žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen „SZIF“) ze dne 11. 6. 2018, č. j. SZIF/2018/0420623. Tímto rozhodnutím SZIF uložil žalobkyni povinnost vrátit finanční prostředky ve výši 5 239 422 Kč, vyplacené jako dotace v rámci Programu rozvoje venkova ČR, opatření III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje (dále jen „PRV“).

[2] Z předloženého správního spisu vyplývá, že žalobkyně podala dne 28. 6. 2012 žádost o dotaci z PRV na projekt nazvaný „*Stavební úprava objektu na podnikání*“ s místem realizace nám. T. G. Masaryka 151, Horní Cerekev. Dne 13. 3. 2013 podepsala žalobkyně dohodu o poskytnutí dotace, jíž se zavázala k plnění pravidel PRV. Prostřednictvím svého syna jakožto zmocněnce, Ing. L. K. (dále jen „zmocněnec“), požádala žalobkyně dne 10. 3. 2015 o proplacení dotace. Po kontrole realizace projektu na místě dne 20. 4. 2015 navrhl SZIF korekci celkových výdajů za neprovedené práce na venkovní ploše ve výši 22 677,70 Kč. Zbýlá část dotace ve výši 5 239 422 Kč byla žalobkyni vyplacena dne 7. 7. 2015.

[3] Neplánovanou kontrolou projektu dne 29. 4. 2016 bylo zjištěno, že ve zrekonstruovaném objektu neprobíhá žádná výroba. V době kontroly nebyl přítomen žádný zaměstnanec, příruční sklad doplňků byl prázdný, stroje nebyly připojeny ke zdroji

elektřiny a některé z nich byly umístěny v objektu jiného majitele v areálu a na prostranství za budovou. Správní orgán dále zjistil, že výrobní číslo kompresoru (č. 3095) neodpovídalo výrobnímu číslu, které bylo zjištěno při kontrole dne 20. 4. 2015 (č. 3511). Z údajů poskytnutých výrobcem odsávacího a filtračního zařízení pak vyplývá, že na filtračním zařízení byl umístěn neoriginální štítek s výrobním číslem jiného zařízení, prodaného jinému zákazníkovi. Námitky proti protokolu o kontrole doručené dne 13. 6. 2016 SZIF sdělením ze dne 30. 6. 2016 zamítl jako neoprávněné. V oznámení o uložení sankce příjemci dotace ze dne 24. 5. 2016 SZIF konstatoval, že žalobkyně porušila pravidla PRV v části A [podmínky kapitoly 1 písm. e), kapitoly 3 písm. k), kapitoly 4 písm. e) a g)] a v části B (podmínky kapitoly 9 bodů 8 a 10), s čímž se poji snížení dotace o 100 %. Přezkumná komise žalovaného na svém jednání dne 12. 9. 2016 postup SZIF potvrdila.

[4] Krajské ředitelství policie kraje Vysočina zahájilo dne 18. 9. 2017 trestní stíhání zmocněnce, a to na základě oznámení o podezření ze spáchání trestného činu, podaného SZIF dne 6. 9. 2016. Rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích, pobočky v Táboře, ze dne 19. 12. 2018, č. j. 18 T 1/2018-2848, byl zmocněnec uznán vinným pokračujícím zvláště závažným zločinem dotačního podvodu dle § 212 odst. 1, odst. 6 písm. a) trestního zákoníku, dílem dokonaným a dílem ve stádiu pokusu, kterého se dopustil mimo jiné tím, že dne 10. 3. 2015 nechal zpracovat, podepsat a podat nepravdivou žádost o proplacení výdajů, včetně nepravdivé povinné dokumentace na projekt „*Stavební úprava objektu na podnikání*“. Odvolání státní zástupkyně proti rozsudku krajského soudu bylo zamítnuto rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. 9 To 17/2019.

[5] Dne 27. 3. 2018 bylo zahájeno správní řízení o uložení povinnosti vrátit dotaci dle § 11a zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), v relevantním znění (dále jen „zákon o SZIF“), ve spojení s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 [dále jen „nařízení č. 1306/2013“; s účinností od 1. 1. 2023 má být nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 ze dne 2. prosince 2021 o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky a zrušení nařízení (EU) č. 1306/2013] a čl. 7 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 809/2014 ze dne 17. července 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém, opatření pro rozvoj venkova a podmíněnost [s účinností od 1. 1. 2023 má být nahrazeno prováděcím nařízením Komise (EU) 2022/1173 ze dne 31. května 2022, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém v oblasti společné zemědělské politiky]. Jak již bylo konstatováno, prvostupňové rozhodnutí ze dne 11. 6. 2018, č. j. SZIF/2018/0420623, jímž SZIF uložil žalobkyni povinnost vrátit dotaci, bylo následně rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 5. 2020, č. j. 40596/2019-MZE-14113, potvrzeno.

[6] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně u Městského soudu v Praze, přičemž v žalobě formulovala 8 žalobních bodů, z nichž pro posouzení kasační stížnosti je

pokračování

relevantní zejména námitka prekluze oprávnění státu žádat vrácení dotace. Podle žalobkyně totiž ke dni 18. 6. 2018, kdy jí bylo doručeno prvostupňové rozhodnutí (jež lze považovat za žádost o vrácení dotace), již uplynula osmnáctiměsíční lhůta dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013, která je dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), lhůtou prekluzivní. Podle žalobkyně má čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 dle zásady *lex posterior specialis derogat legi priori generali* aplikační přednost před čl. 3 odst. 1 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (dále jen „nařízení č. 2988/95“).

[7] Městský soud shora uvedeným rozsudkem žalobu zamítl. Konstatoval, že předmětná dotace byla poskytnuta mimo jiné na základě nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. června 2005 o financování společné zemědělské politiky (dále jen „nařízení č. 1290/2005“), jež bylo ke dni 1. 1. 2014 zrušeno čl. 119 odst. 1 nařízení č. 1306/2013. Podle čl. 119 odst. 2 nařízení č. 1306/2013 platí, že odkazy na zrušená nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze III. Čl. 54 nařízení č. 1306/2013 dle srovnávací tabulky nahradil čl. 32 a 33 nařízení č. 1290/2005. Počátek běhu lhůty dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 městský soud s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, spojil s právní mocí rozhodnutí („sdělení“) o námitkách (v projednávaném případě nastala dne 18. 7. 2016). Osmnáctiměsíční lhůta dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 tedy dle městského soudu marně uplynula dne 18. 1. 2018, neboť již prvostupňové rozhodnutí SZIF o vrácení dotace bylo vydáno až dne 11. 6. 2018 a doručeno žalobkyni dne 18. 6. 2018.

[8] Městský soud se dále zabýval tím, zda se s marným uplynutím lhůty dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 poji zánik oprávnění státu požadovat vrácení dotace, přičemž připustil, že žalobkyní citovaný rozsudek devátého senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, hovoří o této lhůtě jako o lhůtě prekluzivní, ovšem pro tento závěr nepředkládá dle městského soudu žádné zdůvodnění. Dle názoru městského soudu však nejde o lhůtu prekluzivní, ale pouze lhůtu pořádkovou, což městský soud podepřel obsáhlou argumentací zahrnující výklad historický (srovnání čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 s čl. 32 odst. 5 a čl. 33 odst. 8 nařízení č. 1290/2005), jazykový (česká ani anglická verze směrnice neobsahuje explicitní vyjádření zániku oprávnění v případě nedodržení lhůty), systematický (čl. 54 nařízení č. 1306/2013 upravuje vztah členského státu a Evropské unie, nikoli vztah tohoto státu a příjemce dotace) i teleologický (lhůty mají směřovat k rychlému vrácení neoprávněně získané dotace, nikoli ke znemožnění tohoto postupu, jehož nepříznivé finanční důsledky by nesl i rozpočet Evropské unie). Ani z odůvodnění nařízení č. 1306/2013 podle městského soudu nevyplývá, že by lhůta dle čl. 54 odst. 1 tohoto nařízení měla sloužit k ochraně právní jistoty příjemce dotace; naopak v bodě 39 odůvodnění je obsažen přímý odkaz na nařízení č. 2988/95.

[9] Městský soud na základě výše uvedených úvah dospěl k závěru, že pořádková povaha lhůty obsažené v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 lze považovat za *acte clair* ve smyslu rozsudku Soudního dvora ze dne 6. 10. 1982, *Cilfit a další*, C-283/81, ECLI:EU:C:1982:335, pročež nepovažoval za nutné pokládat předběžnou otázku dle čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie, navíc není soudem, který by takovou povinnost ve smyslu tohoto ustanovení měl. Podle městského soudu marné uplynutí osmnáctiměsíční lhůty dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 nezpůsobilo zánik oprávnění

požadovat vrácení dotace, podstatné bylo pouze zahájení řízení o vrácení dotace ve lhůtě 10 let dle § 11a odst. 1 zákona o SZIF, jejíž běh započal vyplacením dotace žalobkyni. Vzhledem k tomu, že podle názoru městského soudu nedošlo k prekluzi oprávnění SZIF požadovat vrácení dotace, zabýval se městský soud zbylými námitkami směřujícími proti skutkovým zjištěním učiněným v průběhu správního řízení a právním závěrům SZIF a žalovaného z těchto zjištění vyplývajícím, přičemž ani žádnou z těchto námitek městský soud neshledal důvodnou.

[10] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) ve své kasační stížnosti zejména namítá, že správní orgány i městský soud nesprávně posoudily otázku prekluze oprávnění státu na vrácení dotace, přičemž městský soud navíc nerespektoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57. Tím městský soud dle názoru stěžovatelky porušil její právo na soudní ochranu, účinný opravný prostředek a spravedlivý proces dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 1 a čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), čímž ve svém důsledku zasáhl do jejího vlastnického práva a práva pokojně užívat majetek (čl. 11 odst. 1 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě), jakož i do práva podnikat (čl. 26 Listiny).

[11] Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na své rozhodnutí a rozsudek městského soudu. V otázce prekluze oprávnění požadovat vrácení dotace se žalovaný plně ztotožňuje s názorem městského soudu a připomíná, že Nejvyšší správní soud se ve svém rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, zabýval nařízeními č. 1306/2013 a č. 2988/95 pouze na úrovni konstatování, že lhůta dle ani jednoho z nich nebyla překročena. Nejvyšší správní soud zde explicitně uvedl, že vzájemným vztahem těchto nařízení by se zabýval pouze tehdy, pokud by jedna ze stanovených lhůt již uplynula. Zároveň žalovaný odkazuje na právní úpravu obsaženou v § 11a odst. 1 zákona o SZIF, která od 1. 1. 2017 stanoví desetiletou lhůtu pro zahájení řízení o vrácení dotace, což je plně v souladu s čl. 3 odst. 3 nařízení č. 2988/95 [jenž zmocňuje státy ke stanovení promlčecí doby (lhůty) delší]. Závěrem žalovaný upozorňuje, že promlčecí doba (lhůta) může být v souladu s čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 odvětvovými předpisy (dle závěrů Soudního dvora v rozsudku ze dne 29. 1. 2009, *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb a další*, C-278/07 až C-280/07, ECLI:EU:C:2009:38, se tím rozumí právní předpisy na úrovni Evropské unie) zkrácena, ovšem nikoli na dobu kratší než 3 roky.

[12] V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka podrobně rozvádí svou argumentaci rozporující jednotlivé úvahy městského soudu týkající se prekluze oprávnění státu na vrácení dotace. Stěžovatelka v první řadě namítá, že městský soud chybně určil počátek této lhůty, což dále v textu odůvodňuje odkazem na body 25, 26 a 28 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57. Tímto rozsudkem stěžovatelka argumentuje i za účelem vyvrácení závěrů městského soudu o povaze lhůty dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 (použití pojmu „prekluzivní lhůta“ v bodech 48 a 49 rozsudku Nejvyššího správního soudu). Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že by uplynutí této lhůty nemělo mít *de facto* žádný účinek. Dále stěžovatelka napadá jednotlivé argumenty městského soudu: jazykový výklad spěje dle stěžovatelky k jasnému zakotvení povinnosti členského státu (anglické sloveso „shall“ běžně implikuje povinnost, spojení „shall request“ tedy ukládá státu povinnost o vrácení dotace v určité lhůtě požádat, obdobně německé „fordern“ či slovenské „požiadajú“). I na podporu této argumentace stěžovatelka odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57,

pokračování

konkrétně na jeho bod 28. Podle stěžovatelky z uvedené pasáže jasně vyplývá povinnost státu zahájit řízení o vrácení dotace nejpozději v kalendářním roce následujícím po prvotním zjištění nesrovnalostí (a tedy i ve lhůtě 18 měsíců).

[13] Proti systematickému výkladu městského soudu (dle něhož čl. 54 nařízení č. 1306/2013 upravuje vztah členského státu a Evropské unie) staví stěžovatelka nejprve opět výklad jazykový, neboť odstavec 1 tohoto článku hovoří pouze o členském státu a příjemci dotace, až následující odstavce pak obsahují pravidla týkající se vztahu členského státu a Evropské unie. Dle stěžovatelky pravidlo obsažené v odstavci 1 tohoto článku přímo zasahuje do práv příjemce dotace a mělo by být vykládáno v jeho prospěch. Podle stěžovatelky jsou v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 obsaženy lhůty dvě, první z nich je hmotněprávní a stanoví dobu, po níž nastává prekluze, druhá věta pak stanoví procesní lhůtu, v níž má stát zaznamenat požadavek do knihy dlužníků platební agentury. Překročení první z těchto lhůt má dle stěžovatelky za následek zánik oprávnění, překročení druhé z nich pouze uložení sankce tomu, kdo povinnost nesplnil. Pokud by se mělo jednat o stejný typ lhůty, nebyly by tyto lhůty formulovány ve dvou větách.

[14] V otázce teleologického výkladu se stěžovatelka řečnický táže, jaký má smysl stanovení lhůty, není-li dán negativní účinek spojený s jejím uplynutím. Stěžovatelka zdůrazňuje povinnost státu řídit se právními předpisy a dbát na práva svých občanů, zejména na ochranu právní jistoty a na spravedlivý soudní proces. Stěžovatelka odkazuje na bod 41 rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, v němž Nejvyšší správní soud cituje rozsudek Soudního dvora ze dne 3. 9. 2015, *Sodiaal International*, C-383/14, ECLI:EU:C:2015:541, podle něhož mají být hospodářské subjekty schopny určit, které z jejich operací jsou definitivní a které mohou být stále předmětem stíhání. Stěžovatelka doplňuje, že zánik oprávnění zahájit řízení o vrácení poskytnutých prostředků není v rozporu s finančními zájmy Evropské unie, neboť nutí členské státy, aby se zahájením řízení neotálely. Ke zjištění a potvrzení nesrovnalostí došlo již v rámci kontrolního řízení, následná osmnáctiměsíční lhůta pak není krátká, neboť stát má jistě dostatečný aparát na to, aby řízení zahájil včas. Důsledky neúspěšného pokusu o získání plateb dle čl. 54 odst. 2 nařízení č. 1306/2013 jsou dle stěžovatelky nepodstatné, neboť ty se týkají vztahu členského státu a Evropské unie. Dále stěžovatelka namítá, že městský soud z rozsudku Soudního dvora ze dne 8. 5. 2019, *Järvelaev*, C-580/17, ECLI:EU:C:2019:391, vyvodil nesprávné závěry.

[15] Stěžovatelka rovněž nesouhlasí se závěrem městského soudu, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, označil lhůtu obsaženou v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 za prekluzivní „bez dalšího“. Stěžovatelka odkazuje na body 3 a 9 tohoto rozsudku, v nichž Nejvyšší správní soud spojuje uplynutí prekluzivní lhůty se zánikem oprávnění státu zahájit řízení o vrácení dotace nebo zaplacení penále. Závěrem stěžovatelka upozorňuje, že na její případ nelze aplikovat § 11a odst. 1 zákona o SZIF, ve znění účinném od 1. 11. 2017 (jenž obsahuje desetiletou prekluzivní lhůtu), neboť ke zjištění nesrovnalostí v jejím případě došlo už dne 29. 4. 2016, k prekluzi tak došlo již dne 29. 10. 2017, tedy před nabytím účinnosti novelizovaného znění zákona. Jednou již zaniklé oprávnění nemůže „obživnout“ pozdější novelizací právního předpisu. Stěžovatelka poznamenává, že do 31. 10. 2017 § 11a odst. 1 zákona o SZIF pouze odkazoval (bez uvedení jakékoli lhůty) právě na nařízení č. 1306/2013, které v čl. 54 odst. 1 obsahuje lhůtu 18 měsíců.

[16] Žalovaný se k doplnění kasační stížnosti dále nevyjádřil.

II.

[17] Pátý senát Nejvyššího správního soudu, kterému byla věc přidělena, zjistil při jejím předběžném posouzení, že otázka povahy lhůty obsažené v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 byla v judikatuře Nejvyššího správního soudu již jednou řešena, a to rozsudkem ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, na nějž opakovaně odkazuje stěžovatelka. Pátý senát se však ztotožňuje s právním názorem městského soudu formulovaným v napadeném rozsudku, dle něhož by bylo vhodné závěry devátého senátu přehodnotit.

[18] V českém právním řádu je prekluzivní lhůta týkající se postupu vrácení neoprávněně získané dotace obsažena v § 11a zákona o SZIF. Do 31. 12. 2014 zněl § 11a odst. 3 zákona o SZIF takto: „*Vrácení dotace a penále uloží Fond rozhodnutím, vymáhá je a činí ostatní opatření představující jejich správu. Řízení o vrácení dotace Fond zahájí nejpozději v kalendářním roce následujícím po prvotním zjištění nesrovnalosti podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství²²⁾.*“ Poznámka pod čarou odkazovala na nařízení č. 1290/2005. Od 1. 1. 2015 do 31. 10. 2017 zákon o SZIF žádnou úpravu prekluzivní lhůty (pro dotace, jež nebyly poskytnuty výhradně z národních zdrojů) neobsahoval. Podle § 11a odst. 1 zákona o SZIF pouze platilo, že „*[v] případě neoprávněné platby dotace kryté zcela nebo zčásti prostředky z rozpočtu Evropské unie postupuje Fond podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²²⁾ a podle tohoto zákona.*“ Poznámka pod čarou vyjmenovává několik unijních nařízení, mimo jiné i nařízení č. 1306/2013 (bez odkazu na jakékoli konkrétní ustanovení). Novelou č. 295/2017 Sb. byla s účinností od 1. 11. 2017 do § 11a odst. 1 zákona o SZIF přidána věta: „*Řízení o vrácení dotace Fond zahájí nejpozději do 10 let ode dne jejího vyplacení.*“

[19] Je samozřejmostí, že jakoukoli vnitrostátní úpravu lze uplatnit pouze v případě, že je slučitelná s přímo použitelnými nařízeními Evropské unie. Pátý senát se plně ztotožňuje s argumentací devátého senátu, podpořenou odkazy na příslušnou judikaturu Soudního dvora, dle níž se na příjemce zemědělských dotací kromě specifických nařízení upravujících tento konkrétní typ dotací vztahuje rovněž nařízení č. 2988/95.

[20] Podle čl. 3 nařízení č. 2988/95 platí:

„1. Promlčecí doba pro zahájení stíhání činí čtyři roky od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti uvedené v čl. 1 odst. 1. Odvětvové předpisy mohou stanovit i kratší lhůtu, která však nesmí být kratší než tři roky.

V případě pokračujících nebo opakovaných nesrovnalostí běží promlčecí doba ode dne, ke kterému nesrovnalost skončila. V případě víceletých programů běží promlčecí doba v každém případě až do definitivního ukončení programu.

Promlčecí doba pro stíhání se přerušuje každým úkonem příslušného orgánu oznámeným dané osobě, který se týká vyšetřování nebo řízení o nesrovnalosti. Promlčecí doba začíná znovu běžet od provedení každého úkonu způsobujícího přerušování.

pokračování

Promlčení však nastane nejpozději ke dni, v němž uplynula lhůta rovnající se dvojnásobku promlčecí doby, aniž příslušný orgán uložil sankci, s výjimkou případů, kdy bylo řízení podle čl. 6 odst. 1 pozastaveno.

2. Lhůta pro výkon rozhodnutí, na základě kterého byla uložena správní sankce, činí tři roky. Tato lhůta běží ode dne, kdy rozhodnutí nabude právní moci.

Přerušení a pozastavení se řídí odpovídajícími pravidly vnitrostátního práva.

3. Členské státy si ponechávají možnost uplatňovat delší lhůtu, než která je uvedena v odstavci 1 nebo odstavci 2.“

[21] Mezi stranami (a rovněž z hlediska závěrů devátého senátu a právního názoru městského soudu a pátého senátu) je nesporné, že nařízení č. 1290/2005, účinné do 31. 12. 2013, neobsahovalo žádnou prekluzivní ani promlčecí lhůtu, která by se dotýkala možností státu požadovat vrácení neoprávněně získané dotace. Spornou lhůtu zavedl až čl. 54 nařízení č. 1306/2013, jenž dle srovnávací tabulky spolu s čl. 56 nahrazuje čl. 32 a 33 nařízení č. 1290/2005. Čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 zní: „*V případě neoprávněných plateb v důsledku nesrovnalosti nebo nedbalosti požádají členské státy u příjemce o vrácení těchto plateb do 18 měsíců poté, co byla schválena kontrolní zpráva nebo podobný doklad konstatující, že došlo k nesrovnalosti, popřípadě poté, co tuto zprávu nebo podobný dokument obdržela platební agentura či subjekt odpovědný za zpětné získávání daných plateb. Odpovídající částky se v okamžiku podání žádosti o vrácení plateb zaznamenají do knihy dlužníků platební agentury.*“

[22] Pátý senát v první řadě poznamenává, že ve věci, o níž rozhodoval devátý senát v rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, nebylo rozhodné, zda je lhůta dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 prekluzivní, promlčecí či pořádková, neboť tato lhůta byla v onom případě dodržena. Pátý senát se ztotožňuje s hodnocením městského soudu, že devátý senát vyhodnotil lhůtu obsaženou v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 jako prekluzivní bez bližšího odůvodnění. V bodě 28 svého rozsudku totiž devátý senát uvádí: „*S účinností od 1. 1. 2014 začalo platit Nařízení č. 1306/2013, které zrušilo Nařízení č. 1290/2005. Nové Nařízení zavedlo pro žádost o vrácení neoprávněných plateb 18měsíční prekluzivní lhůtu počínající běžet poté, co byla schválena kontrolní zpráva nebo podobný doklad konstatující, že došlo k nesrovnalosti, popřípadě poté, co tuto zprávu nebo podobný dokument obdržela platební agentura či subjekt odpovědný za zpětné získávání daných plateb.*“ Z citace je zřejmé, že povaha lhůty je zde pouze konstatována jako „prekluzivní“, a to bez uvedení právní úvahy, která devátý senát k tomuto závěru vedla. Ve zbylém textu rozsudku devátého senátu je toto hodnocení již bezesbýtku přejímáno a předmětná lhůta je doprovázena přívlastkem „prekluzivní“. K odkazu stěžovatelky na body 3 a 9 uvedeného rozsudku, kde se měl údajně devátý senát povahou lhůty zabývat blíže, pátý senát upozorňuje, že bod 3 obsahuje obecné shrnutí, že jádrem sporu i v uvedené věci byla otázka prekluze, bod 9 pak posuzuje povahu lhůty dle § 11a odst. 3 zákona o SZIF, ve znění účinném do 31. 12. 2014 (viz výše), ani jeden z těchto bodů se však nevyjadřuje k otázce, proč by lhůta dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 měla být prekluzivní.

[23] Jelikož devátý senát blíže nevysvětlil, jak k závěru o prekluzivní povaze lhůty stanovené v čl. 54 nařízení č. 1306/2013 dospěl, nemůže se pátý senát s takovou případnou

argumentací vypořádat. Pátý senát tedy pouze předkládá své vlastní úvahy, které ho vedou k závěru opačnému (tedy, že předmětná lhůta prekluzivní není), a v této souvislosti vypořádává jednotlivé argumenty, které na podporu své pozice odpovídající ve výsledku názoru devátého senátu snesla v projednávaném případě stěžovatelka.

[24] Jak vyplývá z prostého jazykového srovnání, v případě lhůty dle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 unijní normotvůrce jednoznačně použil pojem „*promlčecí doba*“ (anglicky: „*the limitation period*“, německy: „*die Verjährungsfrist*“, francouzsky: „*le délai de prescription*“). S tím se pojí i další úpravy běhu této doby (např. v situaci pokračujících či opakovaných nesrovnalostí či při provádění úkonů vůči osobě, jíž se nesrovnalosti týkají), jež v zájmu ochrany finančních zájmů Evropské unie zamezují jejímu uplynutí. Naproti tomu v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 je povinnost státu stanovena prostým slovesem „*požadají*“ (anglicky: „*shall request*“, německy: „*fordern*“, francouzsky: „*exigent*“), bez jakéhokoli náznaku, že by se s uplynutím dané lhůty měly pojít tak zásadní následky, jako je zánik oprávnění požadovat vrácení dotace. Pátý senát nerozporuje, že i čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 stanoví členskému státu určitou povinnost, čemuž odpovídá anglická jazyková konstrukce za použití pomocného slovesa „*shall*“, tedy (jak ostatně uvádí i stěžovatelka v doplnění kasační stížnosti) běžná formulace při stanovení právních pravidel, která však nedává žádné výkladové vodítko směřující k tomu, že by mělo jít o lhůtu prekluzivní nebo promlčecí. O tom svědčí rovněž fakt, že druhá věta čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013, jež má i dle stěžovatelky obsahovat lhůtu pořádkovou, obsahuje jazykovou konstrukci zcela totožnou („*shall be recorded*“). Pátý senát souhlasí s právním názorem městského soudu, že měl-li by unijní normotvůrce v úmyslu stanovit v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 lhůtu prekluzivní či promlčecí, formuloval by to nepochybně výslovně.

[25] Dle názoru pátého senátu je čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 rozdělen do dvou vět pouze ze stylistických důvodů – jediná dlouhá věta by nepřispívala k jednoduchému porozumění textu. Nic nenasvědčuje tomu, že by lhůta k zaznamenání částky do knihy dlužníků platební agentury dle věty druhé tohoto ustanovení měla mít jiný režim než lhůta pro žádost o vrácení dotace dle věty první. Naopak, věta druhá odkazuje na větu první nejen v tom smyslu, že jde o lhůtu o stejné délce, ale dokonce v tom smyslu, že k zápisu do knihy dlužníků by mělo dojít v okamžiku podání žádosti, věta druhá je tudíž přímo závislá na provedení úkonu dle věty první. Pokud bychom přijali výklad stěžovatelky, v případě marného uplynutí lhůty dle čl. 54 odst. 1 věty první nařízení č. 1306/2013 by již nemohlo být žádáno vrácení dotace, protože by následně nemohlo dojít ani k zápisu do knihy dlužníků (jenž má být proveden v okamžiku podání žádosti), za což by měla být dle stěžovatelky následně sankcionována osoba, která zápis řádně neprovedla.

[26] Pátý senát dále upozorňuje, že čl. 54, nadepsaný „*Společná ustanovení*“, je v nařízení č. 1306/2013 systematicky zařazen v hlavě IV „*Finanční řízení fondů*“, kapitole IV „*Schvalování účetní závěrky*“, oddílu III „*Nesrovnalosti*“. Ze systematického zařazení v rámci nařízení č. 1306/2013 tedy plyne, že by tento článek měl upravovat finanční důsledky nesrovnalostí v procesu udělování dotací, a to v otázkách vztahu členských států a fondů, jež jsou součástí rozpočtu Evropské unie. Tomu odpovídá i text čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013, který ukládá povinnost požádat o vrácení neoprávněných plateb členským státům, ovšem příjemce dotace zmiňuje pouze jako určení subjektu, od něhož má být vrácení platby žádáno (česky: „*u příjemce*“, anglicky: „*from the beneficiary*“, německy:

pokračování

„von dem Begünstigten“, francouzsky: „auprès du bénéficiaire“). Z toho je zřejmé, že toto ustanovení negarantuje příjemci dotace nějaké právo či jistotu, že po uplynutí této lhůty se oprávnění státu na vrácení dotace promlčí či dokonce zanikne. Námitka stěžovatelky, že zbylé odstavce tohoto článku nejsou pro výklad odstavce 1 podstatné, neboť se týkají výhradně vztahu členských států a Evropské unie, jen přispívá k závěru, že vztahu Evropské unie s členskými státy se týká rovněž sporný odstavec 1.

[27] V této souvislosti lze podotknout, že odstavec 1 není možné vykládat izolovaně bez ohledu na další odstavce čl. 54 nařízení č. 1306/2013. V odstavci 5 písm. a) tohoto článku je stanoven důsledek nedodržení lhůty dle odstavce 1, jímž je možnost Komise přijmout prováděcí akt, který vyloučí tyto platby z financování Unii. Není tedy pravdou, že by marné uplynutí této lhůty nemělo fakticky žádný následek, jak tvrdí stěžovatelka. V odstavci 2 je pak popsáno rozdělení nákladů v případě, že platby nejsou získány zpět – z rozdělení těchto nákladů mezi Evropskou unií a členský stát v poměru 1:1 je zřejmé, že není v zájmu Evropské unie, aby bylo znemožněno vymáhání dlužných částek pouze z toho důvodu, že členský stát nedodrží lhůtu podle odstavce 1.

[28] Co se týká ochrany finančních zájmů Evropské unie, nelze dále při systematickém výkladu čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 pominout, že pokud by měla být osmnáctiměsíční lhůta obsažená v tomto ustanovení považována za lhůtu prekluzivní či promlčecí, byla by v přímém rozporu s čl. 3 nařízení č. 2988/95, jenž ve svém odstavci 1 stanoví, že odvětvové předpisy nemohou stanovit kratší lhůtu než 3 roky. Lze předpokládat, že unijní normotvůrce si při formulaci textu nařízení č. 1306/2013 byl vědom existence nařízení č. 2988/95, což dokládá mimo jiné odkaz na toto nařízení přímo v bodě 39 odůvodnění nařízení č. 1306/2013: *„Členské státy by rovněž měly předcházet veškerým nesrovnalostem nebo nesplnění povinností ze strany příjemců a tyto nesrovnalosti a nesplnění povinností odhalovat a účinně je řešit. Za tímto účelem by se mělo použít nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95.“* Pokud by tedy bylo úmyslem unijního normotvůrce stanovit pro zemědělské dotace promlčecí (resp. prekluzivní) lhůtu kratší, tuto skutečnost by nepochybně explicitně uvedl, a to včetně vypořádání vztahu s kolidujícím právním předpisem, uvedení této skutečnosti v odůvodnění nově přijímaného nařízení a podrobném odůvodnění tohoto postupu v memorandu k návrhu tohoto nařízení. Ani memorandum k návrhu
nařízení
č. 1306/2013
(dostupné z EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52011PC0628&qid=1666255053724>) však neobsahuje žádné zmínky o tom, že by lhůta stanovená v čl. 54 odst. 1 měla mít prekluzivní (či promlčecí) povahu.

[29] V rovině teleologického výkladu pátý senát dále upozorňuje, že je v zájmu Evropské unie i členských států, aby byly neoprávněně platby získány přímo od subjektů, které tyto platby neoprávněně obdržely či použily, tedy od jejich příjemců. Byla-li by osmnáctiměsíční lhůta podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 prekluzivní nebo promlčecí, jednoznačným beneficentem takto striktní limitace by byli příjemci neoprávněných dotací, jejichž zájem na právní jistotě by již po 18 měsících převážil nad zájmem členského státu i Evropské unie na vrácení neoprávněně čerpaných, resp. použitých finančních prostředků zpět do příslušných rozpočtů (a jejich následném využití v souladu s právními předpisy). Tento závěr platí tím spíše s přihlédnutím k tomu, že čl. 54 nařízení č. 1306/2013 neobsahuje žádná pravidla ohledně přerušení či stavení běhu lhůty v odůvodněných případech. Je zřejmé, že taková právní úprava by byla v příkrém rozporu

se samotnými cíli společné zemědělské politiky, neboť by nemohlo být účinně zajištěno, aby zemědělské dotace čerpaly pouze subjekty, které naplňují podmínky stanovené právními předpisy. V tomto kontextu se jeví jako absurdní argumentace stěžovatelky, která se dovolává více než extenzivního výkladu norem ve prospěch právní jistoty v situaci, kdy v souvislosti s jejím neoprávněným získáním dotace byl spáchán úmyslný trestný čin.

[30] K jednotlivým dílčím námitkám stěžovatelky pak pátý senát doplňuje následující: body 25, 26 a 28 rozsudku devátého senátu, na něž odkazuje stěžovatelka v souvislosti s určením počátku běhu lhůty podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013, se netýkají počátku této lhůty, ale definice pojmu „*prvotní zjištění*“ dle nařízení č. 1290/2005 (účinného do 31. 12. 2013), jenž byl relevantní pro určení počátku běhu prekluzivní lhůty upravené do 31. 12. 2014 v § 11a odst. 3 zákona o SZIF. V projednávaném případě byly však nesrovnalosti zjištěny až při kontrole dne 29. 4. 2016, kdy již tyto právní normy nebyly účinné. Počátkem lhůty dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 se zabývá až bod 48 rozsudku devátého senátu, z něhož jasně plyne (a pátý senát se v tomto ohledu plně ztotožňuje s devátým senátem), že lhůta dle tohoto ustanovení počíná běžet okamžikem schválení kontrolní zprávy, tedy v českém právním kontextu uplynutím lhůty pro podání námitek (pokud kontrolovaná osoba námitky nepodala), rozhodnutím o námitkách, příp. rozhodnutím o tom, že námitky se vyřídí v rámci souvisejícího správního řízení (bylo-li postupováno dle tehdy účinného § 18 odst. 4 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole). Uvedené závěry lze přitom vztáhnout i na kontroly prováděné podle aktuálně účinného zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). V nyní posuzované věci tedy lhůta dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 započala běžet dne 18. 7. 2016, kdy bylo stěžovatelce doručeno sdělení, jímž SZIF zamítl její námitky proti protokolu ze dne 29. 4. 2016. Ani pátý senát Nejvyššího správního soudu však z marného uplynutí této lhůty v nynějším případě nedovozuje zánik či promlčení oprávnění správních orgánů uložit stěžovatelce povinnost vrátit poskytnutou dotaci.

[31] Jak vyplývá z výše uvedeného, bod 28 rozsudku devátého senátu, na který stěžovatelka opakovaně odkazuje, se týká výkladu § 11a odst. 3 zákona o SZIF, ve znění účinném do 31. 12. 2014, ve spojení s nařízením č. 1290/2005, čemuž odpovídá i lhůta, o níž se jedná: „*nejpozději v kalendářním roce následujícím*“. Lze poznamenat, že ač lhůta „*nejpozději v kalendářním roce následujícím*“ v průměru odpovídá 18 měsícům, v žádném případě nejde o lhůtu totožnou se lhůtou upravenou čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 (jak se snaží dovozovat stěžovatelka), neboť tyto lhůty mají odlišný *dies a quo* a ve většině případů i délku: Lhůta dle § 11a odst. 3 zákona o SZIF, ve znění účinném do 31. 12. 2014 (ve spojení s nařízením č. 1290/2005), začínala běžet již prvotním zjištěním, tedy předáním kontrolního protokolu, a mohla trvat od jednoho roku (v případě kontroly provedené dne 31. 12.) do dvou let bez jednoho dne (pokud by byla kontrola provedena dne 1. 1.). Naproti tomu lhůta dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 začíná běžet až doručením rozhodnutí o námitkách (byly-li podány) a vždy trvá přesně 18 měsíců.

[32] Pátý senát nerozporuje požadavek stěžovatelky, že by měla mít v souladu s judikaturou Soudního dvora možnost určit, zda jsou její operace definitivní, nebo mohou být ještě předmětem stíhání (řízení o vrácení dotace). Takovou možnost stěžovatelka podle pátého senátu měla, neboť se mohla spolehnout na čtyřletou promlčecí dobu týkající se zahájení řízení, která je upravena v čl. 3 odst. 1 prvním pododstavci nařízení č. 2988/95, resp. na osmiletou promlčecí dobu dle čtvrtého pododstavce téhož ustanovení, vztahující se

pokračování

k uložení povinnosti vrátit poskytnutou dotaci. Vzhledem k tomu, že v jejím případě šlo o trvající nesrovnalosti, započala čtyřletá lhůta (doba) běžet dle čl. 3 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 2988/95 nejdříve dnem jejich zjištění při kontrole (29. 4. 2016), v tom případě ovšem byla následně přerušena dle třetího pododstavce téhož ustanovení dalším úkonem příslušného orgánu oznámeným stěžovatelce, tj. dnem doručení rozhodnutí (sdělení) SZIF o zamítnutí námitek stěžovatelky (18. 7. 2016). Řízení o uložení povinnosti vrátit dotaci bylo zahájeno dne 27. 3. 2018, dne 11. 6. 2018 bylo vydáno a dne 18. 6. 2018 stěžovatelce doručeno prvostupňové rozhodnutí SZIF a dne 7. 5. 2020 bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí žalovaného, které bylo stěžovatelce doručeno dle jejího vyjádření v žalobě dne 11. 5. 2020. Z toho je zřejmé, že uvedené lhůty byly v posuzované věci dodrženy a k promlčení ani k prekluzi oprávnění správních orgánů nedošlo.

[33] Na uvedeném závěru nic nemění ani skutečnost, že na posuzovanou věc skutečně nedopadá § 11a odst. 1 zákona o SZIF, ve znění účinném od 1. 11. 2017. V projednávaném případě došlo k proplacení dotace (počátek prekluzivní lhůty podle tohoto ustanovení) již dne 7. 7. 2015, tedy v době, kdy příslušné znění § 11a odst. 1 prekluzivní lhůtu vůbec neupravovalo. Následně zjištěním nesrovnalostí dne 29. 4. 2016 započaly běžet promlčecí doby dle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95. Až poté vstoupil v účinnost zákon č. 295/2017 Sb., jímž byla desetiletá prekluzivní lhůta, původně vztažená pouze na případy dotací poskytnutých výhradně z národních zdrojů (§ 11a odst. 2 zákona o SZIF) rozšířena i na případy dotací poskytnutých z rozpočtu Evropské unie. Pátý senát nerozporuje možnost členského státu stanovit delší (ovšem přiměřenou) promlčecí lhůtu (doby) v souladu s čl. 3 odst. 3 nařízení č. 2988/95, nicméně takto stanovenou lhůtu nelze retroaktivně aplikovat na případy, kdy by k události určující její počátek došlo již před účinností příslušné novely. V důsledku takového postupu by došlo k prodloužení běhu prekluzivní či promlčecí lhůty již započaté dle jiných předpisů. Na projednávaný případ tedy dopadají pouze promlčecí lhůty (doby) dle čl. 3 nařízení č. 2988/95.

[34] Co se týká zmiňovaného rozsudku Soudního dvora *Järvelaev*, v uvedeném případě šlo o otázku, zda by stát neměl vyčkat na uplynutí celé doby, po kterou je příjemce dotace povinen dodržovat stanovené podmínky (5 let), a až poté žádat vrácení platby, nebo zda může požádat o vrácení platby i dříve. Soudní dvůr zde s odkazem na čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 konstatoval, že stát nejenže může, ale dokonce musí požádat příjemce o vrácení neoprávněných plateb do 18 měsíců od schválení kontrolní zprávy, nikoli vyčkávat po dobu 5 let od rozhodnutí řídicího orgánu o financování. Soudní dvůr zde tedy zodpověděl otázku, zda členský stát může usilovat o zpětné získání plateb, přestože ještě neuplynula jiná související lhůta, ovšem přímo se nevyjádřil k tomu, jaké důsledky má případné nedodržení lhůty dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013. Dle Soudního dvora je členský stát povinen postupovat bez zbytečného odkladu „v zájmu řádného finančního řízení zdrojů Unie“, což plně odpovídá výkladu předmětné lhůty jako lhůty pořádkové upravující vztah členského státu a Evropské unie, nikoli jako lhůty prekluzivní sloužící k ochraně právní jistoty příjemců dotací. Pokud by lhůta dle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 byla prekluzivní, neměla by daná předběžná otázka operující s obdobím pěti let (byť počínajícím na základě jiné skutečnosti) vlastně žádný smysl. I v této otázce se tedy pátý senát shoduje se závěry městského soudu, nikoli s argumentací stěžovatelky.

[35] Jak vyplývá z výše uvedeného, pátý senát dospěl k jednoznačnému závěru, že osmnáctiměsíční lhůta zakotvená v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 nemá prekluzivní ani promlčecí povahu. Tento výklad daného ustanovení unijního práva považuje pátý senát Nejvyššího správního soudu, ve shodě s městským soudem, po výše uvedeném porovnání jednotlivých jazykových verzí daného ustanovení a při vědomí zvláštních charakteristik unijního práva a případných obtíží, které vykazuje výklad tohoto práva i vzhledem k vlastní terminologii a autonomním pojmům, které nemají nutně stejný obsah jako jejich případné ekvivalenty ve vnitrostátních právních řádech, za natolik zřejmý, že neponechává prostor pro žádnou rozumnou pochybnost a že by k němu dospěly i soudy ostatních členských států rozhodující v posledním stupni i Soudní dvůr, a to v jakékoli situaci, kdy by se podrobně věnovaly výkladu tohoto ustanovení. Z tohoto důvodu považuje pátý senát povahu předmětné lhůty (i přes opačný, ovšem blíže neodůvodněný závěr devátého senátu) za *acte clair* ve smyslu zmiňovaného rozsudku Soudního dvora *Cilfit a další*, jakož i rozsudku velkého senátu Soudního dvora ze dne 6. 10. 2021, *Conorzio Italian Management a Catania Multiservizi*, C-561/19, ECLI:EU:C:2021:799, a tam citované prejudikatury Soudního dvora k této otázce. Jedná se tudíž o jednu z výjimek z povinnosti Nejvyššího správního soudu jakožto soudu ve smyslu čl. 267 třetího pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie, jehož rozhodnutí ani v nyní posuzované věci nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, obrátit se na Soudní dvůr s předběžnou otázkou ohledně výkladu unijního práva.

[36] Přestože uvedený výklad čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 lze podle názoru pátého senátu nepřímou dovést rovněž ze zmiňovaného rozsudku Soudního dvora *Järvelaev*, nejedná se o případ druhé z výjimek z povinnosti soudu rozhodujícího v posledním stupni položit předběžnou otázku, tedy o *acte éclairé* ve smyslu výše citované judikatury Soudního dvora, neboť Soudní dvůr se k nyní sporné otázce explicitně nevyjádřil (nebyl na ni ani tázan), nejde tedy o situaci, kdy „*vlivem autority výkladu podaného Soudním dvorem na základě článku 267 SFEU může povinnost stanovená v čl. 267 třetím pododstavci SFEU ztratit své opodstatnění, a stát se tudíž bezpředmětnou, zejména pokud je položena otázka věcně totožná s otázkou, která již byla předmětem rozhodnutí o předběžné otázce v obdobné věci nebo a fortiori v rámci téže vnitrostátní věci, nebo pokud byla daná právní otázka vyřešena ustálenou judikaturou Soudního dvora bez ohledu na to, v jakém řízení byla tato judikatura vypracována, a to i v případě, že sporné otázky nejsou naprosto totožné*“ (rozsudek velkého senátu Soudního dvora *Conorzio Italian Management a Catania Multiservizi*, bod 36). Z tohoto důvodu nedošlo v nyní posuzované věci ani k jednoznačnému překonání právního názoru devátého senátu pozdějším rozhodnutím Soudního dvora, tedy o případ, kdy by již o téže otázce nemusel rozhodovat rozšířený senát Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2021, č. j. 5 As 177/2016-139, publ. pod č. 4156/2021 Sb. NSS, bod 31, a prejudikaturu rozšířeného senátu tam zmiňovanou). Naopak, pátý senát se od právního názoru devátého senátu, vyjádřeného stručně, nicméně jednoznačně v jeho rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Afs 280/2017-57, nemůže bez dalšího odchýlit, aniž by tím porušil ústavní právo stěžovatelky na zákonného soudce ve smyslu čl. 38 odst. 1 Listiny (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 4. 2007, sp. zn. IV. ÚS 613/06, č. N 68/45 SbNU 107). Z tohoto důvodu pátý senát postupuje věc v souladu s § 17 odst. 1 s. ř. s. rozšířenému senátu.

pokračování

[37] Otázka, jejíž zodpovězení je nezbytné pro rozhodnutí o dané kasační stížnosti, přitom zní: Pojí se s marným uplynutím lhůty, v níž má podle čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 členský stát požádat u příjemce o vrácení neoprávněných plateb, zánik oprávnění tohoto státu požadovat vrácení neoprávněných plateb od jejich příjemce? Nebo, řečeno stručně, je lhůta stanovená v čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 prekluzivní?

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

Rozšířený senát bude ve věci rozhodovat ve složení: Josef Baxa, Zdeněk Kühn, Karel Šimka, Filip Dienstbier, Barbara Pořízková, Aleš Roztočil a Petr Mikeš. Účastníci mohou namítnout podjatost těchto soudců (§ 8 odst. 1 s. ř. s.) do jednoho týdne od doručení tohoto usnesení.

V téže lhůtě se mohou účastníci vyjádřit k věci předložené rozšířenému senátu.

V Brně 21. prosince 2022

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu